

بررسی عملکرد معلمان در زمینه تکلیف دهی و بازآموزی مؤثرتر و تأثیر آن بر پیشرفت درسی دانش آموزان مقطع ابتدایی

نادر حسن پور^۱، ناصر حسن پور^۲، محمدرضا صابرپور^۳

^۱ کارشناسی علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور مرکز لامرد (نویسنده مسئول)

^۲ کارشناسی علوم تربیتی

^۳ کارشناسی آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان باهنر اصفهان مرکز شهید آیت نجف آباد

چکیده

تکلیف درسی در نظام آموزشی و در برنامه ریزی های آموزشی در کشور ما از اهمیت ویژه ای برخوردار است. بطوریکه بیشتر نتایج حاصل از یادگیری و فعالیت های آموزشی در چهارچوب مشق شب و تکلیف درسی انجام می پذیرد. تکلیف درسی به عنوان مجموعه ای از فعالیتهای خارج از آموزشگاه، از مهمترین تدابیر برای تعمیق بخشیدن به یادگیری فراگیران به شمار میرود و نوع و کیفیت تکالیف تخصیص یافته به فراگیران، نسبت به وضعیت سنی، محیط زندگی، شرایط خانوادگی و زمان اجرا متفاوت است. پژوهش حاضر با هدف بررسی عملکرد معلمان در زمینه تکلیف دهی و بازآموزی مؤثرتر و تأثیر آن بر پیشرفت درسی دانش آموزان مقطع ابتدایی و به روش توصیفی و از نوع تحلیل محتوا انجام شده است. نتایج پژوهش حاکی از آن است که شکل و نوع ارائه تکالیف توسط معلمان با توجه به آنکه مولفه هایی چون زمان ارائه، نیاز دانش آموزان و موضوع درس بر آن تأثیر گذار است، بر یادگیری و پیشرفت تحصیلی مؤثر می باشد. در همین راستا در نظر گرفتن تکالیف مهارت محور برای دانش آموزان با پرهیز از حافظه محوری، باعث افزایش نشاط و شوق یادگیری، کاهش استرس مخرب ناشی از تکالیف سنتی، کاهش وزن کیف دانش آموزان و تقویت مهارت های زندگی در دانش آموزان شده و همچنین موجب تثبیت و توسعه یادگیری مادام العمر و بهبود عملکرد تحصیلی آنان می شود.

واژه های کلیدی: دانش آموزان ابتدایی، تکلیف درسی، پیشرفت تحصیلی

مقدمه

رشد و موفقیت دانش آموزان و جایگاه آنان در جامعه همواره مورد توجه نظام آموزش و پرورش بوده و این سازمان در تلاش است تا دانش آموزان در همه ابعاد و زمینه ها اعم از سلامتی، عاطفی، شناختی و شخصیتی و همچنین کسب مهارت ها و انواع توانمندی ها به پیشرفت و تعالی برسند. [۱] تربیت نیروی انسانی متخصص و متعهد آرمان هر نظام آموزشی است. ارتقاء رشد اقتصادی، اجتماعی و سیاسی هر جامعه منوط به وجود نظام آموزشی اثربخش و کارآمد است. انجام فعالیت های تربیتی در مدارس برای ایجاد انگیزه و محرک های ضروری در جهت تکامل طبیعی و سالم دانش آموزان است. فعال شدن دانش آموزان در نظریه ها و دیدگاه های نوین تعلیم و تربیت از اهمیت زیادی برخوردار بوده و عملکرد تحصیلی آنان در تمامی دوره های تحصیلی همواره مورد توجه بوده است. از این رو همه نظام های آموزشی در جهت افزایش سطح عملکرد تحصیلی آنها تلاش های مؤثری دارند. انگیزه و مولفه هایی همچون نوع مدرسه، طبقه و رضایت اجتماعی و اعتماد به نفس هر کدام رابطه مشخصی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان دارند.

یکی از اصلی ترین اهداف نظام های آموزشی، بهبود عملکرد تحصیلی دانش آموزان است. به عبارت دیگر، نظام آموزشی را زمانی می توان کارآمد دانست که عملکرد تحصیلی آن در دوره های مختلف و درس های مختلف دارای بالاترین و بیشترین رقم باشد. عملکرد تحصیلی بیانگر این موضوع است که یادگیرنده، معلم و همچنین نهادهای آموزشی تا چه حد به اهداف خود دست یافته اند. [۲] اهمیت پیشرفت تحصیلی از آن جهت است که بکارگیری افراد سالم از نظر روانی، و کسانی که تحصیلات خود را در سیستم آموزشی با موفقیت گذرانده اند، موجب پیشرفت فرد، خانواده و یک جامعه خواهند شد.

در همین راستا، لازمه پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان، داشتن توجه خاص به عوامل مؤثر بر آن است. از آنجا که پیشرفت تحصیلی یک عنصر چند بعدی است و با رشد جسمی، شناختی، اجتماعی و عاطفی دانش آموزان مرتبط است، لذا تحقیق و بررسی بر روی عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی مسئله پیچیده ای است. [۳] عوامل فراوان و متعددی بر موفقیت تحصیلی تاثیرگذار هستند که از عوامل فردی چون انگیزش تحصیلی و سازه های مربوط به خود گرفته تا عوامل محیطی چون کارکرد خانواده و عوامل مرتبط با مدرسه را شامل میشود. [۴]

با توجه به اینکه یاددهی و یادگیری از دیرباز همیشه مورد توجه خاص بشر بوده است. اما امروزه در قرن بیست و یک یادگیری یک عامل راهبردی برای موفقیت افراد و جوامع بشری محسوب میشود. در این قرن، که عصر تغییر از جامعه صنعتی به جامعه اطلاعاتی است دیگر توسعه چرخهای اقتصادی ملاک و هدف اصلی نیست بلکه توسعه و گسترش منابع انسانی است که ارج و منزلت خود را به عنوان یک کالای با ارزش و استراتژیک در جوامع به ثبت رسانده است.

از آنجا که نظریات جدید برای ابتکار، انگیزه و مسئولیت پذیری دانش آموزان در یادگیری فعال اهمیت قابل توجهی قائل است، لذا حضور دانش آموزان در خارج از مدرسه بسیار مورد توجه نظریه پردازان قرار گرفته است و در این راستا تکلیف درسی همواره به عنوان عاملی مهم در تحقق یادگیری مطرح شده است. از این رو یکی از تمرین های مهم برای ثبات و دوام یادگیری کسب شده، تکلیف درسی دانش آموزان در خانه است. [۵]

تکالیف درسی و تکلیف دهی یکی از سنتهای آموزشگاهی است و به دوران خاصی تعلق ندارد. از همان دورانی که کودکان بر روی الواحی از سنگ تمرین های درسی خود را می نوشتند تا امروز که عمدتاً بر روی کاغذهای سفید یا رنگی و دفترچه های کلاسور مانند فعالیت های تمرینی خود را می نویسند، رواج داشته است. دیدگاه های معاصر متأثر از شیوه های تعلیم و تربیتی که طول قرن ها رواج داشته است، می باشد. سالهای طولانی تنها تکلیف درسی و شکل یادگیری، فقط حفظ کردن درسها بود. متخصصین و علمای آموزشی و پرورشی اعتقاد داشتند که حفظ کردن مطالب، بهترین وسیله برای تمرین و آموختن و نیز برای

پرورش قوای ذهنی و فکری می باشد. معلمین نیز با استناد به این نظریه و به امید دست یافتن به یادگیری بهتر و سریعتر، تکالیف درسی دشوار و ناخوشایندی را با تاکید در به خاطر سپردن مطالب برای دانش آموزان تعیین می کردند. در نتیجه همین بینش، ناکامیهای تحصیلی دانش آموزان را صرفا به ناتوانی آنها (در یادگیری و نه روش های آموزشی) نسبت می دادند. [۶]

امروزه و در قرن بیست و یکم مهارت هایی که منجر به آماده سازی دانش آموزان برای رویارویی با چالش های ناشی از عدم قطعیت و جهان در حال تغییر می شود، ضروریست. شیوه های نوین پژوهش محور یادگیری، باعث آماده سازی دانش آموزان برای زندگی و کار کردن در یک محیط اطلاعاتی پیچیده می شود. اما راههای گوناگونی برای افزایش میزان یادگیری دانش آموزان مطرح شده است. یکی از این راهکارها دادن تکلیف خلاق برای استمرار و پیوند یادگیری دانش آموز در محیط رسمی مدرسه و خانه است. ولی دیدگاه های متعددی در خصوص ارائه تکلیف وجود دارند. امروزه با پیشرفت و گسترش علوم مخصوصا علم روانشناسی و توجه خاص انسانها به امر تعلیم و تربیت باعث گردیده که تعیین تکلیف مهارت محور از موارد مهم و نقش آفرین در پیشرفت تحصیلی و آموزش فراگیران جزء لاینفک آموزشی به حساب آید. [۷] در صورتی که توجه و دقت کافی در تکلیف دهی از سوی معلمان انجام پذیرد و این فرایند مورد ارزشیابی دقیق واقع شود، عاملی در جهت تعمیق و تداوم یادگیری خواهد بود.

پیشینه تحقیق

در این گفتار به اختصار به بیان مطالعات و تحقیق هایی که در این زمینه انجام گرفته است، می پردازیم:

مدنی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی به بررسی و واکاوی دیدگاهها و عملکرد معلمان در زمینه تکلیف دهی به دانش آموزان در پایه های دوره اول ابتدایی پرداخته اند و نشان دادند معلمان در پنج زمینه مرتبط، به طور سازنده ای از تکلیف منزل بهره گیری میکنند. مریان، تکالیف را برای دانش آموزان به عناوین زیر مورد استفاده قرار می دهند:

راهبردی برای یادگیری کاملتر؛

راهبردی برای مشارکت؛

راهبردی برای ارزیابی تکوینی و بهبود تدریس؛

راهبردی برای آموزش مجزا؛

راهبردی برای بازخورد و تنوع بخشی به فعالیتهای آموزشی.

یافته تکمیلی و مهم این پژوهش این است که تفاوتهای قابل ملاحظه ای در روش معلمان برای تکلیف دهی وجود دارد؛ زمان مورد نیاز برای انجام تکالیف بسیار متفاوت است، گاه برای تکلیف دهی از روشهای نامتعارف استفاده می شود، گاهی معلمان ماهیت تکالیف را به دلیل اعمال فشار از سوی والدین، مدیر مدرسه، حتی سایر معلمان تغییر میدهند؛ و رویکرد منسجمی در زمینه ارزیابی تکالیف ندارند

نتایج پژوهشی که وکیلی (۱۳۹۰) تحت عنوان تعیین رابطه نگرش دانش آموزان به تکالیف درسی و میزان بهره گیری از راهبردهای مدیریت تکالیف انجام داد نشان داد دانش آموزان دختر نگرش مثبت تری به تکالیف درسی داشتند و از میانگین نمرات بالاتری نسبت به پسران در به کارگیری راهبردهای مدیریت تکالیف بهره مند بودند.

پژوهش پرهیزکاری (۱۳۸۹) به بررسی تکالیف کار در کلاس درس ریاضی در میزان یادگیری دانش آموزان پسر دوره راهنمایی که به روش شبه تجربی انجام شده، بود تجزیه و تحلیل داده های پژوهش او نشان داد که انجام تکالیف کار در کلاس در میزان یادگیری دانش آموزان تأثیر مثبت داشته است.

نتایج پژوهش مسلمی (۱۳۸۷) تحت عنوان بررسی تأثیر زنگ تکلیف شب بر پیشرفت تحصیلی ریاضی و نگرش نسبت به ریاضی در دانش آموزان دختر سال چهارم ابتدایی مدارس حاشیه شهرستان بروجرد نشان داد که اجرای زنگ تکلیف شب به تفاوت معناداری در پیشرفت ریاضی گروه آزمایش در مقایسه با گروه کنترل منجر شد ولی در نگرش نسبت به ریاضی دو گروه تفاوت معناداری مشاهده نشد.

امین زاده (۱۳۸۲) در پژوهش خود رابطه پیشرفت تحصیلی را با فعالیتهای بعد از مدرسه تکلیف، مدرسه فعالیتهای فوق برنامه و مشاهده تلویزیون بررسی کرده است. نتایج پژوهش حاکی از آن است که از بین متغیرهای کنترل متغیر هوش نقش کنترل کنندگی و از بین متغیرهای تعدیل کننده سطح تحصیلات مادر نقش تعدیل کنندگی در این رابطه دارند همچنین یافته ها بیان کننده آن است که با حضور متغیر هوش هیچ یک از فعالیتهای بعد از مدرسه رابطه معناداری با پیشرفت تحصیلی نداشته و با حذف متغیر هوش میزان تکلیف انجام شده با پیشرفت تحصیلی رابطه معناداری را نشان میدهد

روش تحقیق

پژوهش حاضر با هدف بررسی عملکرد معلمان در زمینه تکلیف دهی و بازآموزی مؤثرتر و تأثیر آن بر پیشرفت درسی دانش آموزان مقطع ابتدایی به شیوه توصیفی و از نوع تحلیل محتوا انجام شده است و با توجه به روش پژوهش، جامعه آماری پژوهش شامل کلیه اسناد، مدارک و منابع مرتبط با موضوع مورد بررسی می باشد. در این پژوهش ابتدا به بیان مفهوم یادگیری و قوانین آن پرداخته و پس از آن مفهوم تکلیف درسی و اهداف ارائه آن را بررسی کرده ایم. در ادامه انواع تکلیف درسی را برشمرده و در پایان پس از بیان تأثیر تکلیف درسی بر یادگیری دانش آموزان و بحث در مورد تکالیف مهارت محور، نکات کلیدی چگونگی تکلیف دادن معلمان به دانش آموزان را مورد بررسی قرار داده ایم.

یافته های تحقیق

یادگیری یک فرآیند اجتماعی است و برای رسیدن به مرحله تولید اندیشه و اطلاعات، انجام فعالیت های یادگیری حیاتی است. تمایل انسان به طور غریزی نگرستن اطراف و گسترش حوزه اطلاعات خود است. یادگیری در تمام صحنه های زندگی انسان نقش مؤثری دارد. این روحیه کنجکاوی از آغاز خلقت تا کنون سبب کسب و تولید دانش شده و همواره به عنوان محرک انسانها مطرح بوده است و آنچه باعث پیشرفت و تفاوت انسانهای امروزی از انسان های نسل قبل از خودشان می شود، همین توانایی است. تعاریف متعددی برای یادگیری وجود دارد که هر یک از آن ها به جنبه های خاصی از فرآیند یادگیری تأکید می کنند و جنبه های دیگر آن را نادیده می گیرند. جامع ترین و مهم ترین تعریف که آن را به هیلگارد و مارکوئیز نسبت داده اند عبارتست از: « یادگیری یعنی تغییرات نسبتاً پایدار در رفتار بالقوه یادگیرنده، مشروط بر این که این تغییرات بر اثر تجربه رخ دهد. » [۸]

قوانین یادگیری

در حوزه یادگیری قوانین مشخصی وجود دارند که آگاهی از آنان در جهت افزایش کیفیت و سرعت یادگیری موثر است. بکارگیری این قوانین منجر به تداوم و لذت بخش بودن تجربیات یادگیری برای دانش آموزان شود. ثورندایک در پی مطالعات وسیع خود پیرامون یادگیری انسان و حیوان یادگیری را تابع سه قانون اصلی می داند: [۹]

قوانین یادگیری از نظر ثورندایک:

۱. قانون آمادگی

آمادگی جسمی، ذهنی، عاطفی، روانی و اجتماعی فراگیر در جهت یادگیری بهتر مطالب و مهارت ها ضروریست.

۲. قانون نتیجه یا اثر

میزان رضایت و خوشایندی فراگیر از انجام فعالیت های درسی و تکالیف خود و فراهم شدن زمینه ارضای نیازهای روانی و ذهنی او، منجر به افزایش تمایل و رغبت وی به یادگیری و تکرار و تمرین شده و در صورتی که از انجام تمرین ها و تکالیف درسی خود لذتی نبرد، تغییرات مثبتی در رفتار وی مشاهده نخواهد شد.

۳. قانون تمرین و تکرار

تحکیم ارتباط بین محرک و پاسخ و یا استمرار و تکمیل برداشت های ذهنی و آموخته ها در اثر تمرین و تکرار صورت خواهد گرفت. رونویسی کردن چندباره از صفحات کتاب درسی هدف انجام تکلیف درسی نیست، بلکه آنچه اهمیت دارد آن است که دانش آموز در بکار بردن مطالب مورد نظر مربیان در موارد گوناگون رغبت و تمایل داشته و به دور از اضطراب و تشویش باشد. در صورتی که تکالیف دانش آموزان بیشتر از ظرفیت ذهنی و عاطفی آنها باشد، علاوه بر اینکه کمکی در کامل کردن آموخته های پیشین آنها نمی کند، بلکه باعث ایجاد نگرش منفی تنفر از محیط آموزشی و گریز از آن می شود.

با توجه به قوانین ذکرشده تکلیفی که بدون توجه به آمادگی شناختی و عاطفی تعیین شود، به مرحله نتیجه و اثر مطلوب نخواهد رسید و فرآیند آموزش ناقص خواهد ماند. اما برخی روانشناسان دیگر، قوانین یادگیری را به شرح زیر بیان کرده:

۱. قانون آمادگی:

یادگیرنده باید از لحاظ جسمی، عاطفی، ذهنی و عقلی به اندازه کافی رشد کرده باشد تا بتواند آموختنی های معینی را فراگیرد.

۲. قانون اثر :

معلمان می باست دانش آموزان را در جهت افزایش رضایت از انجام هر فعالیت یادگیری و ترغیب به فراگیری دروس یاری رسانند.

۳. قانون تمرین :

لازمه تداوم یادگیری ، تکرار و تمرین است . زیرا هر قدر تکرار انجام عملی بیشتر باشد ، آن عمل زودتر به مهارت و عادت تبدیل می شود. در اثر تکرار زیاد است که تبحر بوجود می آید .

۴. قانون تقدم :

اولین روزهای مدرسه و خاطرات کلاس درس بیش از سایر خاطرات در ذهن ها می مانند .از این رو درست بودن رفتار و برخورد معلمان با دانش آموزان در اولین روزهای آغاز تحصیل ضروریست .

۵. قانون شدت :

معلم میتواند در جهت ایجاد تحرک و جاذبه در کلاس از مثال ها و نمونه های زنده و انواع تکنولوژی آموزشی و انتخاب انجام فعالیت های بدنی و پر تحرک برای دانش آموزان استفاده کند .

۶. قانون عدم کاربرد :

ایجاد موقعیت های که در آن دانش آموزان بتوانند آموخته ها و مهارت های خود را به کار بندند تا مانع از فراموشی آنها شوند ، از وظایف اصلی معلمان است .

عموم روانشناسان و صاحب نظران تعلیم و تربیت ضمن توجه به اهمیت عامل تمرین و تکرار در یادگیری پایدار بر چگونگی تحقق این مهم تاکید فراوان داشته اند و این تمرین و تکرار با انجام تکالیف درسی در خارج از فضای مدرسه امکانپذیر است . درگیر کردن دانش آموز در یادگیری خود و تمرکز روی اهداف با دادن تکالیفی که دانش آموزان نقش معلم را برای هم داشته باشند ، میسر خواهد بود .

تکلیف درسی

تکلیف در لغت عبارت است از : « بار کردن ، به گردن گذاشتن ، کاری سخت و شاق را به عهده کسی گذاشتن ، وظیفه ای که باید انجام شود » و در اصطلاح عبارت است از آن دسته از فعالیت های هدف داری که به منظور گسترش توجه دانش آموزان برای دوام و تثبیت یادگیری و شکوفا شدن استعدادهای درونی آنان داده می شود . اهدافی که آموزگاران از ارائه و طراحی تکالیف درسی به دانش آموزان دنبال می کنند را می توان به صورت زیر طبقه بندی نمود : [۱۰]

الف) اهداف مهارتی

- ۱- تقویت مهارت و افزایش سرعت در انجام کار
- ۲- ایجاد مهارت های مطلوبی چون مدیریت، مدیریت زمان، برنامه ریزی، طبقه بندی و سازماندهی اطلاعات و آموخته ها و
- ۳- ایجاد عادات صحیح مطالعه
- ۴- تقویت مهارت یادگیری مستقل و خودرهبی در یادگیری
- ۵- کسب مهارت های تحقیق
- ۶- درگیر کردن فراگیران در فعالیت های یاددهی - یادگیری

ب) اهداف نگرشی

- ۱- پرورش حس مسئولیت پذیری
- ۲- ایجاد نگرش های مطلوبی چون امانت، صداقت، اعتماد به نفس، پشتکار و
- ۳- پرورش قوه تخیل و خلاقیت
- ۴- برانگیختن حس کنجکاوی فراگیران در زمینه موضوعات درسی
- ۵- فراهم نمودن موقعیت های مناسب جهت تعامل فراگیران باهم، با اولیاء خود و

ج) اهداف دانش

- ۱- آگاهی از میزان آموخته های فراگیران
- ۲- تثبیت میزان آموخته ها
- ۳- فراهم نمودن موقعیتی جهت به کارگیری آموخته ها در موقعیت های جدید
- ۴- فراگیری بهتر مطالب جدید

با توجه به گسترش اهداف یاد شده به طور مسلم تنها با ارائه یک نوع تکلیف نمی توان به همه اهداف دست پیدا کرد. بنابراین به نظر می رسد که در جریان فعالیت های یاددهی - یادگیری از انواع تکلیف با عنایت به موضوع و عنوان های درسی بهره ببریم.

انواع تکلیف درسی

تکالیف درسی را می توان با در نظر گرفتن شکل به کارگیری و زمان مورد نیاز و نوع ارائه به دسته های متعددی تقسیم کرد : [۱۰]

۱. انواع تکالیف از نظر اجرا

۱-۱. تکالیف عمومی :

منظور از تکالیف عمومی آن دسته از فعالیت ها و تمرین هایی است که الزاماً به عموم فراگیرندگان ارائه می شود و اغلب از نوع تمرینی یا آماده سازی است . بنابراین ، مخاطب این نوع تکلیف ، همه ی دانش آموزان هستند و باید آن ها را بر اساس اهداف مهم درس و توانایی های همه شاگردان طراحی کرد . این تکالیف می بایست در برگیرنده مفاهیم ، اهداف فردی و اطلاعات با حجم کم باشد . در صورتی که در ارائه محتوای این تکالیف توجه کامل صورت نگیرد ، امکان دارد برای دانش آموزان خسته کننده و بی نتیجه باشد .

۱-۲. تکالیف گروهی :

در دنیای امروز جایگاه ارزشمند فعالیت های گروهی در فرآیند آموزش و یادگیری منجر شده تا کشورهای توسعه یافته این مهم به عنوان یکی از راهکارهای پیشرفت آموزش و پرورش محسوب گردد . امروزه مشارکت افراد در کارهای گروهی و تفکر دسته جمعی دستاوردهای مهمی داشته باشد . از این رو ، در کلاس های درسی تشکیل گروه های جمعی جهت مطالعه و پژوهش مرسوم شده و از ضروریات تدریس برای داشتن کلاسی پویا و فعال است . در صورت پذیرفتن این فرضیه ، لزوم انجام تکلیف گروهی برای دانش آموزان یک ضرورت محسوب می شود .

در انجام تکلیف به صورت گروهی ، موضوعات متناسب با شرایط و با توجه به توانمندی های هر کدام از دانش آموزان توسط معلم طرح ریزی شده و هر گروه نیز در جهت اجرای اهداف مشخصه با برنامه ریزی امرآموزش را محقق می سازد . اساس تکلیف گروهی بر مبنای مشارکت و علاقه دانش آموزان بوده و معلم موضوعات مختلفی را برای گروه ها مشخص کرده و آنها بوسیله تصمیم جمعی یکی از موضوعات را انتخاب و اجرا می نمایند .

۱-۳. تکالیف انفرادی :

از موضوعات مهم مطرح در نظام تعلیم و تربیت ، شناسایی و توجه به تفاوت های فردی دانش آموزان می باشد . بوجود آوردن موقعیت های رشد خلاقیت و نوآوری افراد از وظایف مهم مدارس می باشد . به عبارت دیگر فلفه اصلی تربیت ، شناسایی و پرورش انسان هاست به این معنی که توانایی های بالقوه تبدیل به تواناییهای بالفعل شود.

ارائه تکلیف انفرادی به دانش آموزان یکی از راهکارهای توجه و شکوفایی استعدادهای فردی آنان است . در همین راستا توجه و در نظر گرفتن توانمندی ها و بنیان های فکری و ذهنی دانش آموزان از وظایف ابتدایی معلمان بوده و بر این اساس

فعالیت هایی را طراحی می کند . البته ارائه این تکلیف به همه فراگیران الزامی نبوده و معلم با توجه به صلاحدید شخصی و شناخت دانش آموزان به برخی از آنها این تکلیف را واگذار می کند .

۲. انواع تکالیف به لحاظ مدت زمان اجرا

با توجه به زمان بر بودن انجام تکالیف؛ لذا می توان تکالیف را به دو گروه ذیل تقسیم کرد:

۲- ۱. **تکالیف کوتاه مدت** : این تکالیف عموماً در پایان کلاس مشخص شده و دانش آموزان موظفند آنها را برای روز یا جلسه بعد انجام دهند .

۲- ۲. **تکالیف بلند مدت** : شکل ارائه این تکالیف به صورت پروژه ای و یا واحد کاری می باشد و دانش آموزان می بایست این تکالیف را در طول یک سال یا چند ماه یا هفته انجام دهند .

۳. انواع تکالیف از لحاظ نوع ارائه

از لحاظ نوع ارائه تکالیف توسط دانش آموزان، می توان آنها را به سه دسته زیر تقسیم کرد :

۳- ۱. **تکالیف شفاهی** : در این نوع تکلیف دانش آموزان می بایست محتوای تکالیف را به شکل شفاهی در کلاس ارائه کنند (مانند اشعار حفظ شده ، سخنرانی ها و کنفرانس های درسی) . این تکالیف در ارزیابی روایی کمتری دارند هرچند که جذابیت و تنوع آنها بالاست .

۳- ۲. **تکالیف کتبی** : ارائه تکالیف توسط دانش آموزان در این نوع به صورت کتبی می باشد . بررسی این نوع از تکالیف راحت تر بوده و حتی خارج از ساعت درسی نیز قابل انجام است و بدلیل امکان ارائه بازخورد مناسب ، روایی آن نیز بیشتر است.

۳- ۳. **تکالیف عملی** : دانش آموزان در این نوع از تکالیف با توجه به اهداف آموزشی تکلیف خود را در شکل یک کار عملی به صورت انفرادی یا گروهی از جمله ساختن ماکت ، وسیله آموزشی ، نمودار آموزشی ، نشریه دیواری و ... انجام می دهند . این نوع از تکالیف بدلیل ملموس بودن و درگیری دانش آموزان در مراحل ساخت و تولید برای آنان جذاب تر خواهد بود .

۴. انواع تکالیف از نظر محتوا

با توجه به محتوای تکالیف می توان آنها را در شش دسته تقسیم بندی کرد . این دسته بندی کمک کننده معلمان در جهت طراحی آگاهانه و تدوین هدفمند خواهد بود . این نوع از تکالیف عبارتند از :

۴-۱. تکالیف تمرینی :

در جهت تقویت و تمرین مجدد مهارت ها و آموخته های پیشین ، می توانیم از این نوع از تکالیف استفاده کرد . با توجه به اینکه هدف از این تکلیف تثبیت و تداوم یادگیری است و دانش آموزان می بایست یک دانش را مهارت را چند بار تکرار کنند ، لذا چندان مورد رضایت دانش آموزان نیست . موضوع تکالیف و تمرین ها باید متنوع و جذاب باشد و هم به صورت کتبی و هم شفاهی ارائه شوند . محاسبه محیط و مساحت اشکال و یا نوشتن چند صفحه از متون درسی از این نوع تکالیف به شمار می آیند.

۴-۲. تکالیف آمادگی :

دانش آموزان با انجام این نوع از تکالیف برای فهم درس آینده آماده شده و پیش زمینه های اساسی دروس را فرا می گیرند. تهیه و تامین ابزار و وسایل دروس جدید ، مشخص کردن نکات مبهم و پیچیده دروس و مرور اجمالی آنها از این دسته تکالیف بشمار می آیند .

۴-۳. تکالیف کاربردی :

این دسته از تکالیف به دلیل تنوع موقعیت ها برای دانش آموزان جذاب بوده و با هدف تعمیق آموخته ها در دانش آموزان بکار گرفته می شوند . نقد فیلم ، گردآوری اطلاعات در زمینه های مشخص و تخلیص متون از جمله این نوع تکالیف محسوب می گردند .

۴-۴. تکالیف خلاقیتی :

تکالیف خلاقیتی از نوع پیچیده ترین و مشکل ترین نوع تکالیف بوده و ارزشیابی آنها نیز به سهولت انجام نمی پذیرد . دانش آموزان در این نوع تکالیف می بایست علم و مهارت و نگرش خود را با هم آمیخته و ایده ای نوین خلق کنند . در این نوع تکالیف زمان مشخصی برای اجرا و انجام آن نمی توان معلوم کرد و این نوع تکالیف بنابر محتوا و موضوع به اشکال انفرادی و گروهی طراحی و اجرا می گردند . لازمه بکارگیری این نوع تکالیف استفاده از روش های خلاقیتی چون بارش مغزی و بدیعه پردازی و ... می باشد.

۴-۵. تکالیف پژوهشی :

هدف از ارائه این تکالیف ، تولید دانش توسط دانش آموز بوده و شیوه اجرا نیز عمدتاً بر مبنای روش حل مسئله و روش علمی است . روش اجرای این تکلیف به این صورت است که ابتدا معلم سوالی را مطرح کرده و سپس دانش آموزان در جهت یافتن پاسخ آن لازم است روش های ساخت فرضیه ، آزمایش و ... را بکارگیرند . همه مراحل انجام کار از گردآوری اطلاعات تا ساخت فرضیه توزیع خود دانش آموزان و در زمان طولانی انجام میگیرد .

۴-۶. تکالیف هوش :

بر اساس نظریه هوش گاردنر، توانایی در تحلیل مسائل و نیز برخورداری از کارایی در محیطی طبیعی با هوش در ارتباط است. منظور گاردنر از هوش چندگانه مهارت و توانایی های افراد است. بر این اساس در تکالیف مبتنی بر هوش می بایست از تمامی توانایی های افراد بهره بگیرد. در ارائه این نوع از تکالیف معلم لازم است انواع هوش زبانی، منطقی، ریاضی، مکانی، حرکتی، جسمانی، موسیقایی، میان فردی، درون فردی و طبیعت گرا را بکار گیرد و تکالیف را به نوعی طراحی نماید که دانش آموز در انجام آن از این توانایی ها استفاده کند.

ضرورت انجام تکلیف برای دانش آموزان

۱. تکلیف باعث افزایش سرعت، تسلط و تثبیت یادگیری و مهارت است.
۲. باعث افزایش شرکت دانش آموز در فعالیتهای یادگیری است.
۳. باعث رشد و پرورش حس مسئولیت شخصی، امانت، صداقت، مدیریت زمان و تداوم امر یادگیری است.
۴. باعث افزایش روابط متقابل شاگرد با والدین می شود.
۵. باعث آگاهی والدین از اتفاقات مدرسه می شود
۶. به عنوان عاملی برای اخطار، هشدار، یادآوری در خصوص انتظارات معلم است.
۷. به منظور تامین دستورات مدیریت، اجرای دقیق مقررات مربوط به کم و کیف تکلیف روزانه و هفتگی است

تأثیر تکلیف شب بر یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

عواملی چون رشد آمادگی، تجربه قبلی، دقت ادراک، هوش، تمرین و تکرار و تشویق و تنبیه در یادگیری بسیار حائز اهمیت است. و از این میان تکرار و تمرین و مهارت نقش موثرتری داشته و منجر به یادگیری می گردد. شکل و نوع اجرای تکالیف در هر دوره و متناسب با تعریف یادگیری متفاوت بوده است. از دیدگاه محققان معاصر تکلیف درسی از روش سنتی تعلیم و تربیت تأثیر میگیرد و سالها حفظ کردن دروس به عنوان تنها تکلیف ارائه شده محسوب می شده. از این رو عدم موفقیت تحصیلی را همواره به دانش آموزان نسبت می دادند نه روش های آموزشی. بنابراین اهمیت فعال بودن دانش آموزان عاملی مهم در ایجاد دیدگاه ها و نظریه های نوین تعلیم و تربیت می باشد.

اهمیت به تحریک ابتکار و مسئولیت پذیری دانش آموزان در یادگیری در عمده نظریات معاصر وجود دارد و بر این هدف تأکید دارند که اوقات خارج از محیط مدرسه برای دانش آموزان در جهت یادگیری مفید و موثر باشد. در زیر چند مورد ذکر شده: [۶]

- تکلیف باعث افزایش سرعت، تسلط و تثبیت یادگیری و مهارت است.
- ویژگی های سنی دانش آموزان و لزوم ارائه فعالیت های مهارت محور و عملکردی.

- پرهیز از حافظه محوری صرف و توجه به ابعاد مختلف یادگیری
- افزایش نشاط و شوق به یادگیری.
- یادگیری مادام العمر و توسعه یادگیری به فعالیت های خارج از کلاس درس.
- ایجاد موقعیت های یادگیری فعال برای دانش آموزان در درون مدرسه و کلاس درس (معلم با فرصت دادن به دانش آموزان در جریان یادگیری از طریق انجام دادن، عمل کردن و تجربه کردن آنها را در کلاس فعال می کند)
- نظارت مستمر بر فعالیت های یادگیری دانش آموزان و ارائه بازخورد به جا و مؤثر
- ایجاد زمینه برای انجام تکالیف درسی در درون کلاس و مدرسه برای تکمیل و تقویت یادگیری های دانش آموزان متناسب با اهداف درس تکالیفی ارائه می شود) عدم ارائه تکالیف سنتی درسی به عنوان مشق شب
- ارائه تکالیف مرتبط با مهارت های زندگی برای انجام در ساعات خارج از مدرسه
- بررسی و ارزیابی تکالیف مهارتی و ارائه بازخوردهای لازم

تکلیف مهارت محور

تکلیف دانش آموزی حلقه اتصال و انتقال آموخته های کلاس و مدرسه به فضای خارج و زندگی است و کاربرد علوم و فنون به حساب می آید. دانش آموزان آنچه را که آموخته اند در عرصه عمل می آزمایند و حلاوت و شیرینی کاربرد آن را درک می کنند و به آن علاقه مند می شوند. علاوه بر این بخشی از اهداف پرورشی که در مدرسه اتفاق نیافتاده است در فعالیت های تکمیلی (تکلیف) مورد ملاحظه قرار می گیرد. معلمان باید برای ارائه موضوعات تحقیقی و تکلیفی مورد نظر، به توانایی و علایق دانش آموزان توجه کنند و از این طریق زمینه مشارکت و کوشش را برای کاربردی کردن مفاهیم فراهم آورند.

تکلیف مهارت محور پیوند زدن اهداف و فعالیت های برنامه درسی با مهارت زندگی با توجه به آموختن مهارت هایی چون مهارت شغلی، حفظ محیط زیست، کار گروهی، حل مسئله و تصمیم گیری می پردازند. با اجرای این طرح در واقع بخشی از فعالیت های یادگیری به صورت تمرینی در جهت آموزشی و یادگیری مهارت های اساسی مانند خواندن، نوشتن حساب کردن، مشاهده کردن، سخن گفتن و گوش دادن در کلاس درس در تعامل و مشارکت معلم و دانش آموزان انجام می شود. معلم در زمان رسمی کلاس پس از آموزش و شناسایی دشواری های یادگیری دانش آموزان، تکالیفی را جهت تثبیت و تعمیق یادگیری تعیین می کند و مهارت های مورد نیاز محیط واقعی زندگی در خارج از کلاس درس در قالب تکالیف مهارت محور ارائه می شود که معلم با خلاقیت خویش فعالیت های عملی متعدد و متنوعی را با توجه به ویژگی و شرایط و اقتضائات دانش آموزان طراحی می کند. [۱۱]

نکاتی برای معلمان در جهت چگونگی تکلیف دادن به دانش آموزان

تکالیف درسی تأثیر بسیاری در یادگیری دانش آموزان دارد. در ادامه چند مهم درمورد تکلیف دادن به دانش آموزان ارائه شده است که با رعایت این موارد می توان هم دانش آموزان را بیشتر به انجام تکالیف ترغیب کرد و هم اثربخشی تکالیف را افزایش داد :

۱. تمرین کلاسی باید یک مرور یا تمرین بیشتر برای مباحث آموخته شده در کلاس درس باشد. اطمینان حاصل کنید که تکلیفی که تعیین کرده‌اید را دانش‌آموزان می‌تواند به تنهایی و به آسانی انجام دهد. برای این کار می‌توانید در کلاس، تمرین‌های مشابه، کار در کلاس یا فعالیت‌هایی برای آشنایی دانش‌آموزان و آگاهی از میزان یادگیری آن‌ها انجام دهید و با توجه به آن تکالیف را مشخص کنید. تکلیفی تعیین نکنید که مباحث مورد نیاز آن قبلاً در کلاس اشاره نشده است. اصولاً تکالیفی که با هدف مرور مطالب ارائه می‌شوند اثربخش‌تر از تکالیفی هستند که هدف آن‌ها یادگیری است.

۲. قبل از دادن تکلیف به هدف آن بیندیشید تا مطمئن شوید تکلیفی که مشخص کرده‌اید به سود دانش‌آموز است و به یادگیری او کمک می‌کند. از دادن تکلیف صرفاً برای پرکردن زمان دانش‌آموزان بپرهیزید.

۳. از تکالیف یکسان و تکراری استفاده نکنید. سعی کنید تکالیف متنوع و خلاقانه مشخص کنید. دانش‌آموزان به تکالیفی که حالت بازی دارد رغبت بیشتری نشان می‌دهند.

۴. لزومی ندارد به تمامی تکالیف نمره بدهید. گاهی همین که از انجام تکلیف توسط دانش‌آموز مطمئن شوید، کافیست. اما توجه داشته باشید که حتی اگر تصمیم گرفته‌اید که نمره ای برای تکلیفی در نظر نگیرید، حتماً مطمئن شوید که تمامی تکالیف را بررسی کرده‌اید، انجام شدن آن‌ها توسط دانش‌آموزان را چک کرده‌اید و نکات لازم را به دانش‌آموزان گوشزد کرده‌اید.

۵. پس از بررسی تکالیف، آن‌ها را به دانش‌آموزان برگردانید. این کار به دانش‌آموزان این شانس را می‌دهد که تکلیف خود را مجدد بررسی کنند و متوجه اشکالات خود شوند و برای رفع آن اقدام کنند.

۶. از دادن تکالیف با حجم خیلی زیاد بپرهیزید. حجم بالای تکالیف سبب خستگی دانش‌آموزان می‌شود و بازدهی و یادگیری آن‌ها را کاهش می‌دهد. همچنین باعث می‌شود آن‌ها نسبت به درس و مدرسه زده شوند. بهتر است تکالیف در حد معقولی تعیین شوند که سبب خستگی دانش‌آموزان نشود و بتوانند بیشترین بازدهی را از تکلیف مورد نظر داشته باشند.

۷. سعی کنید تکالیف را برای هر دانش‌آموزی شخصی‌سازی کنید. آدم‌ها از هر چیزی که به طور اختصاصی به آن‌ها ربط داشته باشد خوششان می‌آید. برای مثال از دانش‌آموزان بخواهید در درس انشا داستان ابر قهرمانی را بنویسند که شخصیت اصلی داستان خودشان هستند و...

۸. تکالیفی را تعیین کنید که نیاز به همکاری اولیا داشته باشد. البته در این مورد خیلی بادقت عمل کنید و حواستان باشد چیزی از دانش‌آموزان نخواهید که خانواده‌ها را به دردسر بیندازد. یا ممکن است دانش‌آموزانی شرایط خانوادگی مساعدی برای انجام این تکالیف نداشته باشند. در نتیجه در صورتی که می‌خواهید از این مورد استفاده کنید، خیلی محتاطانه عمل کنید.

۹. مطمئن شوید که زمان معقولی را با توجه به حجم تکلیف و توانایی دانش آموزان در نظر گرفته‌اید. برای انجام تمرینات و تکالیف باید وقت کافی در نظر گرفته شود. حرکت تمرینی که با شتاب زدگی انجام گیرد، نتیجه نامطلوب بر یادگیری خواهد گذاشت. همچنین در انجام تکلیف درسی دانش آموزان، لازم است برنامه ریزی دقیق و منظم نوشته شود تا اثرات مثبت حاضر گردد.

۱۰. مطمئن شوید که همه دانش آموزان به امکانات و منابع لازم جهت انجام تکلیف دسترسی دارند. در صورتی که تعداد کمی از دانش آموزان به منابع موردنیاز دسترسی ندارد، سعی کنید به نحوی منابع را در اختیار آنان قرار دهید یا تکلیف دیگری مشابه با تمرین اصلی برایشان تعیین کنید. اگر تعداد زیادی از دانش آموزان به منابع موردنیاز دسترسی ندارند بهتر است تکلیف را تغییر دهید یا شرایط لازم را برای دانش آموزان مهیا کنید.

۱۱. در هر تمرین و مشق، به آمادگی‌های جسمانی و عاطفی و شناختی دانش آموز باید توجه کرد. برای دانش آموزانی که هنوز به مرحله آمادگی‌های لازم قبل از آموختن عمیق دست پیدا نکرده اند، دادن تکلیف‌ها و تمرین‌های دشوار و غیر ضروری اشتباه است.

۱۲. تکلیف دانش آموزان باید شادی آور و جذاب باشد. توصیه می‌شود برای انجام بهتر تکالیف و تمرین‌ها از روش ایجاد انگیزه یا تقویت کننده‌ها استفاده شود. تمرینی که به یادگیری دانش آموز کمک می‌کند. به طور مثال، تمرین‌های ریاضی را می‌توان با شادی و به شکل سرود با انجام حرکات موزون نمایشی انجام داد.

۱۳. تکلیفی که برای دانش آموزان در نظر گرفته می‌شود باید به گونه‌ای انتخاب شود که دانش آموز، احساس موفقیت کند. دانش آموزان و کودکانی که در انجام تکالیف و تمرین‌های خود احساس موفقیت می‌کنند، این در نهایت منجر به اعتماد به نفس در آنها می‌شود. اگر دانش آموزان در انجام تکالیف خود که بسیار سخت و طراحی شده است، شکست بخورند، احساس بی‌ارزشی یا عدم اعتماد به نفس در آنها بالا می‌رود.

۱۴. تکلیف درسی باید محسوس و عینی باشد. منظور از این جمله در حقیقت این است که در انجام تکالیف و تمرین‌هایی که به دانش آموز داده می‌شود، هر قدر بیشتر از حواس پنجگانه استفاده شود، یادگیری حاصل از آن، پایدارتر و اثربخش‌تر است. نمونه‌ای از این تکالیف، یادگیری بر مبنای کارت‌های مصور و نوارهای آموزشی می‌باشد.

۱۵. بهتر است تکلیف دانش آموزان به صورت بخشی و مرحله‌ای به او داده شود. تکلیف‌های مرحله‌ای بسیار بهتر از تمرین‌های کلی و سراسری هستند. اگر دانش آموزان، مطالب درسی را در هر مرحله یاد بگیرند، بیشتر در ذهن آنها می‌ماند.

۱۶. تکلیف درسی باید به گونه‌ای به دانش آموزان داده شود که در تکلیف از آنها درخواست گردد آموخته‌های جدید خود را با روش‌های شخصی به کار ببرند؛ به طور مثال می‌توان از دانش آموزانی که اخیراً درباره موضوع انواع ابرها تحقیقاتی را انجام داده‌اند خواسته شود عکس‌های انواع ابر را مورد مطالعه قرار داده یا انواع آنها را در آسمان به سایر دوستان خود نشان دهد.

۱۷. تکلیف دانش آموزان نباید برای تنبیه آنها استفاده شود. تمرین و مشق شب، بهترین وسیله یادگیری است نه روشی برای تنبیه دانش آموزان. اگر ناظم یا معلمان به عنوان تنبیه برای جبران حرکت خطای دانش آموز به او مشق زیاد بدهند، یا تکلیف سخت را تعیین کنند، در هر حالت، هیچ کمکی به یادگیری نکرده و اثرات نامطلوب بر روحیه دانش آموز خواهد داشت.

۱۸. تکلیف دانش آموزان در حد امکان باید در موقعیت‌های واقعی و طبیعی صورت گیرد. تمرین مهارت‌هایی نظیر شنا کردن و دوچرخه سواری باید در شرایط واقعی صورت گیرد؛ لذا با انجام حرکات ورزشی شنا روی فرش یا موکت نمی‌توان شناگر ماهرى شد. به همین ترتیب اگر فردی با انگشت در هوا بنویسد، نوشتن را یاد نمی‌گیرد. با ورزش و بازی، دانش آموزان می‌توانند حرکت‌ها و مهارت‌های ورزشی را یاد بگیرند. با توجه به این توضیحات، انجام تکلیف دانش آموزان و تمرینات در موقعیت‌های واقعی و مشاهده رویدادهای طبیعی توصیه می‌شود. همانند رفتن به باغ وحش، گردش در پارک یا باغ.

۱۹. تکلیف دانش آموزان باید واضح و روشن باشد. زمانی که قرار است یک مشق شب به دانش آموزان داده شود، تمرینات باید به خوبی تشریح شوند تا انگیزه لازم را در دانش آموزان ایجاد کند.

۲۰. تکلیف درسی باید بر اساس توانایی‌های دانش آموزان باشد نه بر اساس نقاط ضعف آنها. به عبارت دیگر تمرین و تکلیف باید متناسب با نقاط قوت دانش آموز طراحی شود. هر دانش آموز برای انجام تکلیف خود نیاز دارد، مطلب درسی را مرور کند. برخی از دانش آموزان با یک بار دوره کردن می‌توانند تکلیف را انجام دهند اما برخی دیگر باید چند بار درس را بخوانند تا متوجه سوالات شوند.

۲۱. برنامه ریزی ارائه تکلیف درسی به دانش آموزان باید هم به صورت انفرادی باشد و هم به صورت گروهی. برخی از تمرینات را دانش آموزان باید به صورت انفرادی انجام دهند؛ به ویژه در کلاس‌های شلوغ و پرجمعیت. در این شرایط ممکن است وضعیت یادگیری تک تک دانش آموزان مورد غفلت آموزگار واقع شود و در عین حال، گاهی باید از تکلیف‌های گروهی و همزمان با چند نفر استفاده کرد.

۲۲. در تکلیف درسی دانش آموزان حتماً باید روند تغییر سوالات از آسان به دشوار رعایت شود. در تمرینات درسی و فعالیت‌های آموزشی باید به تدریج از امور ساده شروع کرد و به سمت امور پیشرفته و دشوارتر حرکت کرد.

۲۳. رعایت تنوع در تکلیف دادن به دانش آموزان ضروریست. خلاقیت و پویایی معلمان ایجاب می کند از تمرینات متنوع استفاده کند. گاهی برای دانش آموزان باهوش که متن کتاب را حفظ کرده اند و با استفاده از حافظه خود می توانند دیکته را به سرعت بنویسند، این راهکار را اجرا کند که از کتاب های غیردرسی یا نشریه های آموزشی مانند رشد نوآموز و رشد دانش آموز، دیکته بگوید.

نتیجه گیری

تکلیف درسی قسمتی از آموزش است که گاهاً در مدرسه و گاهاً در خانه و گاهی هم در اجتماع با حضور و یا بدون حضور معلم انجام می گیرد و هدف آن ارتقای سطح یادگیری بعد از تدریس است. یکی از مشکلات تکلیف درسی که امروزه تقریباً همه ی معلمان با آن رو به رو هستند، طرح تکلیف پر محتوا، غنی و مناسب و متنوع است. زمانی موفقیت دانش آموز به طور رضایت بخش افزایش می یابد که معلمان به شکلی منظم تکلیف درسی طرح کنند و دانش آموزان نیز مسئولانه این تکلیف را انجام دهند. هر قدر تعداد دانش آموزانی که به کلاس بالاتر می روند، افزایش یابد، از نظر علمی نیز سود بیش تری نصیب جامعه خواهد شد. به طور قطع نقش تکلیف درسی خوب در تربیت مناسب این دانش آموزان به عنوان شهروندانی مسئولیت پذیر و فهیم، غیرقابل انکار است. تکلیف تمرینی است در زمینه آنچه که دانش آموز در کلاس فرا گرفته است و فقط در همین جایگاه می تواند نتیجه یادگیری را برای او در بر داشته باشد بنابراین استفاده های نا به جایی که از آن به عنوان تنبیه و جریمه می شود از نظر آموزشی مردود است. به طور کلی جریمه یا زیاد تکلیف دادن ضعف های یادگیری دانش آموز را جبران نمی کند معلم می تواند با تجدید نظر در روش تدریس و شیوه برخورد مناسب با تکلیف دانش آموزان را در یادگیری بهتر یاری نماید. تکلیف درسی مهارت محور و خلاق، به بهبود عادت های خوب و دقت دانش آموزان کمک می کند. هم چنین در گسترش اعتماد به نفس فراگیرندگان و مسئولیت پذیری آنها نقش دارد و مهم تر این که عشق به آموختن را در آنان تقویت می کند. ضروری است که معلمان در جهت اطمینان از مفید بودن تکلیف مهارت محور و تناسب با توانایی و رشد دانش آموزان، تلاش بیشتری کنند. در صورتی که تکلیف مهارت محور مطابق با اهداف کمک آموزشی و میتنی ببر تفوانت های فردی دانش آموزان و متناسب با وضعیت جسمانی، عاطفی، روانی، اجتماعی و ذهنی آنان طراحی و شود، لذا منجر به تنفر و دلسردی دانش آموزان از مدرسه و محیط آموزشی نشده و باعث ایجاد میل و رغبت در دانش آموزان خواهد بود.

منابع

۱. باقرزاده، غفار؛ رابطه سبکهای یادگیری با انگیزه پیشرفت و عملکرد تحصیلی هنرجویان پسر سال سوم هنرستانهای کار و دانش ناحیه ۱ شهرری، ۱۳۸۵
۲. منصوری، سیروس؛ خدایی، طاهره؛ تاثیر آموزش با استفاده از چند رسانه ای بر علاقه به درس و عملکرد تحصیلی درس علوم تجربی دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی، دوفصلنامه توسعه برنامه درسی، ۱ (۱)، ۱۴۰۱
۳. آتش روز، ب.، پاکدامن، ش.، عسکری، ع؛ پیش بینی پیشرفت تحصیلی از طریق میزان دلبستگی. فصلنامه خانواده پژوهی ۴ (۱۴)، ۱۳۸۷، ۲۰۳ - ۱۹۳

۴. میکوچی، جوزف ؛ نوجوان و خانواده درمانی . ترجمه مهشید یاسایی . تهران : انتشارات ققنوس، ۱۳۸۳
۵. نراقی زاده ، فسانه ؛ صمدی ، پروین ؛ رضوی موسوی ، سیده زهرا ؛ (۱۳۹۴) ، بررسی نقش تکلیف شب در عملکرد تحصیلی دانش آموزان ابتدایی از دیدگاه معلمان ، اندیشه های نوین تربیتی ، دانشگاه الزهرا ، دوره ۱۲ ، شماره ۲
۶. محمدی ، اکرم ؛ رحمانی ، خزران ؛ (۱۳۹۸) ، بررسی تاثیر تکالیف مهارت محور و خلاقانه بر میزان یادگیری دانش آموزان ابتدایی ، پژوهشنامه اورمزد ، شماره ۴۷
۷. رحیمی ، قریب رضا ، (۱۳۷۶) ، بررسی تاثیر شیوه برخورد معلم با تکالیف در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مقطع ابتدایی ، پایان نامه کارشناسی ارشد مرکز آموزش عالی ضمن خدمت فرهنگیان قم
۸. نوروزی وند ، حامد ؛ نوروزی وند ، طاهره ؛ بررسی یادگیری مشارکتی دانش آموزان ، مجله پژوهش های معاصر در علوم و تحقیقات ، ۳ (۲۵) ، ۱۴۰۰ ، ۱۰۱ - ۸۳
۹. موسوی زاده ، احترام سادات ؛ علیشیری ، سعید ؛ روش های تدریس و نقش آن در تحول بنیادین آموزش و پرورش ، چهارمین کنفرانس بین المللی پژوهش در علوم و تکنولوژی ، سن پترزبورگ ، روسیه ، ۱۳۹۵
۱۰. رزم طلب ، ناصر ؛ تکلیف چیست ، ۱۳۹۱ ، <http://gorohedarsy.blogfa.com/post/25>
۱۱. کرمی ، تکالیف مهارت محور چیست و چه هدفی دارد ، ۱۳۹۹ ، <http://2dabestan.blogfa.com/post/2>